

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 19, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1189](#) 06-08-2021

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:8317](#) 31-08-2021

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:6695](#) 26-08-2021

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2021:4616](#) 25-08-2021

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:6594](#) 18-08-2021

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:6470](#) 11-08-2021

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:9236](#) 22-06-2021

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:9237](#) 22-06-2021

RECHTSPRAAK

Kort geding in internationale nalatenschap. Opheffing conservatoir beslag op Belgisch en Nederlands vermogen. Bevoegdheid Nederlandse rechter.

Erflater had de Nederlandse nationaliteit en woonde in België. Blijkens een Europese erfrechtverklaring zijn een zuster en twee neven zijn testamentaire erfgenamen. De ongehuwde partner van erflater is in België een bodemprocedure gestart om het testament nietig te verklaren. Volgens haar was erflater bij het opstellen wilsonbekwaam.

Ondertussen heeft de partner conservatoir beslag gelegd op erflaters bankrekeningen in Nederland en vermogen in België. De erfgenamen vorderen in dit kort geding opheffing van de beslagen. Zij moeten in België erfbelasting betalen en hebben daarom naar eigen zeggen toegang nodig tot het vermogen.

De rechter acht zich op grond van artikel 705 lid 1 Rv bevoegd kennis te nemen van de vordering tot opheffing van de conservatoire beslagen op de bankrekeningen van erflater in Nederland, omdat het verlot tot het beslag is verleend door een Nederlandse voorzieningenrechter en omdat het om Nederlandse bankrekeningen gaat. De rechter heft het beslag op, omdat het belang van de erfgenamen bij opheffing zwaarder weegt dan dat van de partner bij handhaving van het beslag.

De rechter verklaart zich onbevoegd ten aanzien van de opheffing van het beslag op het vermogen in België. De Belgische rechter is in dit geval bevoegd om uitspraken te doen over de erfopvolging (art. 4 Europese erfrechtverordening). Op grond van artikel 19 van de Europese erfrechtverordening kunnen, onder voorwaarden, in de wetgeving van een lidstaat vastgestelde voorlopige of bewarende maatregelen bij de gerechten van die staat worden aangevraagd, zelfs indien een gerecht van een andere lidstaat krachtens deze verordening bevoegd is om van het bodemgeschil kennis te nemen. Wat betreft het Belgische vermogen wordt echter niet aan de voorwaarden voor de bevoegdheid ingevolge artikel 19 van de verordening voldaan.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 26-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:6695

Zaaknummer: C/03/294726 / KG ZA 21-276

Rechters: W.E. Elzinga

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Onterde legitimaris vordert informatie van executeur en erfgenaam.
Executeur mist beheer door wettelijke vereffening.***

Vader heeft zijn tweede echtgenote tot enig erfgenaam benoemd en zijn drie kinderen uit zijn eerste huwelijk onterfd. Een van de kinderen beroept zich op zijn legitieme portie en vordert van de echtgenote en van de executeur informatie ter berekening van zijn legitieme (art. 4:78 BW).

De vordering jegens de executeur wijst de rechtbank af. Door de beneficiaire aanvaarding door de echtgenote moet de nalatenschap wettelijk vereffend worden en is de taak van de executeur geëindigd (art. 4:202 BW, art. 4:149 lid 1 onder d BW) evenals zijn beheer (Asser/Perrick 4, 2017/700).

Het kind verlangt van de echtgenote (vereffenaar) onder meer, en met succes, een nieuwe boedelbeschrijving (art. 4:211 lid 1 en lid 3 BW). De eerdere beschrijvingen zijn alleen al gebrekkig, omdat geen rekening is gehouden met de afwikkeling van het verrekenbeding in de huwelijkse voorwaarden van erflater en zijn echtgenote.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 11-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:6470

Zaaknummer: C/03/279457 / HA ZA 20-338

Rechters: N.H.J. Lafghani

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vaststelling legitieme portie. Waarde weggegeven inboedel.

Vader en moeder zijn overleden met achterlating van drie kinderen (A, B en C). Moeder (de langstlevende ouder) heeft kind A onterfd en de twee kinderen van A (X en Y) bij plaatsvervulling tot erfgenamen benoemd, naast B en C. Er is geen executeur. A beroept zich op haar legitieme portie en vordert vaststelling daarvan.

In dit kader is onder meer in geschil de waarde van de inboedel, die B en C hebben weggedaan zonder overleg met A, X en Y. De nalatenschap wordt mede geregeerd door de goede trouw, aldus de rechtbank. Dat geldt tussen de erfgenamen als deelgenoten en, vanaf het moment dat A beroep doet op haar legitieme portie, ook jegens A. Dit betekent dat geen beschikkingsdaden worden verricht zonder behoorlijke beraadslaging vooraf tussen alle betrokkenen. In elk geval mag worden verwacht dat de andere betrokkenen in kennis worden gesteld van het voornemen om beschikkingsdaden te verrichten. Voor zover beschikkingsdaden worden verricht, kan zonder enige moeite van de betreffende zaak een foto worden gemaakt aan de hand waarvan mogelijke ruzies kunnen worden beslecht. Een erfgenaam die anders handelt, dient daarvan de gevolgen te dragen. Dit betekent voor B en C dat de rechtbank de waarde van de inboedel schat met als uitgangspunt de door X en Y vermelde vervangingswaarde.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 18-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:6594

Zaaknummer: C/03/256769 / HA ZA 18-551

Rechters: J.R. Sijmonsma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tweetrapsmaking. Aanmerkelijkbelangheffing bij overlijden bezwaarde erfgenaam.

In 1995 erft X als enig erfgenaam van haar vader alle aandelen in zijn bv, onder fidei commissair verband. Verwachters zijn drie goede doelen. X overlijdt in 2014.

In geschil is of door het overlijden van X sprake is van een met inkomstenbelasting belaste fictieve vervreemding van de aandelen (art. 4.16 lid 1 onder e Wet IB 2001). De rechtbank beantwoordt deze vraag bevestigend.

Het overlijden van X heeft tot gevolg dat door toepassing van het fidei commiss de residuo de aandelen zijn uitgekeerd aan de verwachters, wat een overgang krachtens erfrecht onder bijzondere titel betreft, aldus de rechtbank. Het feit dat de aandelen nimmer tot de nalatenschap van X hebben behoord en de verwachters de aandelen direct van de vader hebben geërfd, kan aan voormeld oordeel niet afdoen. De fictiebepaling van artikel 4.16 lid 1 onder e Wet IB 2001 vereist niet dat de aandelen ook tot de boedel van X behoren.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:9237

Zaaknummer: AWB - 20 _ 402

Rechters: D.M. Drok, E. Kouwenhoven en M.E. Kiers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wijze van tegeldemaking door executeur. Executeur moet afspraak met erfgenamen nakomen.

Acht kinderen erven van moeder. Een van hen is executeur. De executeur is bezig met de verkoop van moeders landgoed. Er ontstaat discussie over de verkoopprocedure.

Volgens een van de kinderen is tussen alle kinderen overeenstemming bereikt dat een bepaalde makelaar zou worden ingeschakeld, hetgeen de executeur nalaat te doen. De executeur heeft volgens het testament geen overleg of toestemming nodig voor de wijze van tegeldemaking van goederen (art. 4:147 lid 2 BW). Niettemin is de executeur gebonden aan de afgesproken handelswijze. De executeur heeft onvoldoende betwist dat deze afspraak niet zou bestaan.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 31-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:8317

Zaaknummer: 200.291.897

Rechters: J.H. Lieber, Z.J. Oosting en I.G.M.T. der Weijers-van Marck

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Onjuiste overlijdensaangifte, waardering aanmerkelijk belang.
Vergrijpboete onterecht aan executeur /belastingadviseur opgelegd.
Geen opzet of grove schuld.***

In deze casus is het de vraag of aan X als executeur, tevens belastingadviseur, ten onrechte een vergrijpboete (art. 670 Awr, art. 67e Awr) is opgelegd voor het (doen) plegen van een onjuiste overlijdensaangifte (inkomstenbelasting). Volgens de rechtbank is de inspecteur er niet in geslaagd de vereiste opzet of grove schuld bij X aan te tonen.

De inspecteur heeft onvoldoende onderbouwd waarom X als belastingadviseur dan wel als executeur had moeten weten dat hij voor de waardering van erfgoed aandelen in de moedervereniging in de overlijdensaangifte niet van de waarde van die aandelen in de aangifte erfbelasting had mogen uitgaan. De stelling dat X als ervaren belastingadviseur had moeten weten dat die aandelen voor de heffing van inkomstenbelasting op de waarde in het economische verkeer hadden moeten worden gewaardeerd dan wel dat hij zich deze kennis eigen had moeten maken, acht de rechtbank niet toereikend. Dat X jarenlange ervaring had in het besturen van een onroerendgoedvereniging, waardoor hij op de hoogte was van de waarde en waarderingsaspecten van onroerend goed, en hij in het verleden bij het doen van de aangifte successierecht ter zake van de nalatenschap van de vader van erfgoedster de waarde van het onroerend goed in overleg met de fiscus heeft afgestemd, maakt dit niet anders. Daarnaast heeft de inspecteur omtrent de opzet of grove schuld bij het handelen van X als executeur geen enkele nadere onderbouwing gegeven.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:9236

Zaaknummer: AWB - 19 _ 4973

Rechters: D.M. Drok, E. Kouwenhoven en M.E. Kiers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Geding tussen erfgenaam en executeur. Andere erfgenamen mogen tussenkomen.

Na het overlijden van vader en moeder vordert kind X van de executeur van moeder onder meer betaling van zijn vaderlijk erfdeel. Ook is de waarde van de aan X tegen inbreng gelegateerde woning in discussie. Dit alles speelt in de hoofdzaak.

In het onderhavige incident vorderen twee andere kinderen – mede-erfgenamen van X – dat hun wordt toegestaan om in de hoofdzaak te mogen tussenkomen tussen X en de executeur (art. 217 Rv).

Niet in geschil is dat de andere kinderen slechts met medewerking van de executeur kunnen beschikken over de nalatenschapsgoederen of hun aandeel daarin (art. 4:145 BW). Deze onbevoegdheidsregel werkt volgens de rechtbank door naar de vraag of een erfgenaam bevoegd is zelfstandig in rechte op te treden, als eiser of gedaagde.

Omdat de executeur toestemming heeft gegeven aan de andere kinderen om hun belangen zelf in rechte waar te nemen en heeft aangegeven dat het hun vrij staat om zelf te procederen, kunnen zij worden ontvangen in hun vordering tot tussenkomst. Volgens de rechtbank hebben zij tevens voldoende belang bij de uitkomst van de procedure in de hoofdzaak. Bij toewijzing van de vorderingen van X in de hoofdzaak, zouden schulden uit de nalatenschap aan de andere kinderen niet meer voldaan kunnen worden.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 25-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2021:4616

Zaaknummer: 367036 / HA ZA 21-52

Rechters: E.J.C. Adang

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Edelweissroute. Na 15 jaar geldige navordering successierecht over buitenlands vermogen, aldus ook Hoge Raad.

X is de partner en enige erfgenaam van erflater die in 2001 is overleden. X heeft in 2014 de inspecteur geïnformeerd (vrijwillige verbetering, inkeer) over vermogen in Zwitserland dat X en erflater samen hebben opgebouwd. Het betreft een in 2002 geopende bankrekening op naam van een Stiftung, waarvan X begunstigde is.

In 2016 legt de inspecteur X ter zake een navorderingsaanslag op. De vraag is of de onbeperkte navorderingstermijn van artikel 66 lid 3 SW 1956 (inwerkingtreding 1 januari 2012, zonder (formeel) terugwerkende kracht) in strijd is met het legaliteitsbeginsel of met Europees recht (rechtszekerheidsbeginsel, verkeersvrijheden). Het hof beantwoordde beide vragen ontkennend (ECLI:NL:GHSHE:2020:1996).

In cassatie resteert de vraag of de onbeperkte navorderingsmogelijkheid in strijd is met het Europese beginsel van het vrij verrichten van diensten en het vrije verkeer van kapitaal (art. 53 VWEU, art. 63 VWEU). Er is slechts sprake van een verboden belemmering van het vrije verkeer indien de inspecteur van de verlengde navorderingstermijn gebruik zou hebben gemaakt op een wijze die verder gaat dan noodzakelijk is om het doel van artikel 66 lid 4 SW 1956 te bereiken, aldus de Hoge Raad. Dat is in casu niet aan de orde. Dit volgt uit de vaststellingsovereenkomst tussen X en de inspecteur, waarin is vastgelegd dat de inspecteur met het opleggen van de navorderingsaanslag voortvarend heeft gehandeld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-08-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1189

Zaaknummer: 20/02510

Rechters: R.J. Koopman en J. Wortel

Wetsartikelen: